

СИСТЕМА ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ ВОДІЇВ
Поворознюк А.І., Черних О.П., Двараковська О.В., Стрюков А.О.
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

На сьогоднішній день діяльність водія пов'язана з постійно змінною дорожньо-транспортної ситуації. На нього впливають як фактори зовнішнього середовища, так і ергономічні характеристики автомобіля. Зміни цих факторів негативно впливають на психофізіологічний стан водія, викликаючи погіршення його функціонального стану і ряду психічних властивостей, призводить до зниження працездатності і швидкому настанню втоми. ДТП на наших дорогах спричиняють настільки значні соціальні та економічні втрати, що спонукають керівництво Держави визначати їх як загрозу національній безпеці України. А чи існують ефективні технології боротьби з високим рівнем аварійності, травматизму і смертності на дорогах?

Щоб забезпечити надійне керування транспортним засобом з огляду на «людський чинник», потрібно реалізувати декілька пріоритетних заходів, а саме: 1) визначити придатність особи до управління транспортним засобом на підставі медичних оглядів і психофізіологічної експертизи; 2) навчити кандидата водійським навичкам; 3) мотивувати водіїв на усвідомлення своєї ролі в безпеці дорожнього руху і неминучості особистої відповідальності за скоєння ДТП.

У сфері психофізіологічних досліджень особлива увага повинна бути приділена на розробку:

- методичних рекомендацій відносно застосування психофізіологічного контролю з метою підвищення безпеки дорожнього руху;

- програмно-апаратного комплексу тестування за психофізіологічними методиками. Цей комплекс повинен забезпечити можливість легкого доопрацювання та адаптації до умов тестування, що змінюються.

Комплекс повинен забезпечити фіксування інформації під час тестування, попередню обробку, оперативне зберігання та передачу результатів тестування до центральної бази даних, а також оперативну видачу протоколу тестування.

Оцінка та опис обстежуваного повинні виконуватися з точки зору:

- а) інтелектуального розвитку і процесів пізнання (когнітивних процесів);
- б) особливостей особистості, в тому числі таких, як здатність діяти в складних ситуаціях, і соціальна зрілість; в) психомоторних характеристик.

Застосування психофізіологічних заходів сприяє зниженню помилкових дій працівників від 40 до 65% (у залежності від умов і специфіки професійної діяльності) та гарантовано знижує рівень аварійності більше, ніж на 25%. В умовах дефіциту часу водій повинен вміти своєчасно і правильно оцінити дорожньо-транспортну ситуацію і виробити адекватну стратегію поведінки. Від цього залежить безпека дорожнього руху.